

Med fotografen i Jesper Malers fodspor

– En byvandring i det gamle Ringkøbing

Chalotte C.K. Mehlsen (foto) & Christian Ringskou (tekst)

Fra den nye købstadsudstilling på Dommerkontoret.

Fra den nye købstadsudstilling på Dommerkontoret.

Ringkøbing er en af Vestjyllands få gamle købstæder. Gadeplanen går mindst tilbage til 1400-tallet, og udover den senmiddelalderlige kirke og Hotel Ringkøbing med 1600-talsbindingsværket er en del huse fra 1800-tallets begyndelse bevaret. Men når man dykker ned i Ringkøbing-Skjern Museums fine samling af Ringkøbing-prospekter, malet af Jesper Kierkegaard i perioden 1808-1847, indser man, at nok ville den, der var stedkendt for 200 år siden, kunne finde rundt, men genkende meget ville han ikke.

Det er netop en af grundene til, at Ringkøbing-Skjern Museum er sat i verden. I en ny udstilling på Dommerkontoret,

Ringkøbing Museum, spiller Jesper Kierkegaard eller Jesper Maler, som han blev kaldt, hovedrollen. Hans billeder er gen-givet i megaformat, og oplevelsen af udstillingen er næsten en spadseretur gennem byen dengang. Vi har forsøgt at skabe en ren købstadsstemning, så selvom det er oplagt med dengang-og-nu-billeder i udstillingen, har vi valgt at lade være. Opdatering er imidlertid det helt rigtige sted, så her kommer de. Fotograf Chalotte C.K. Mehlsen har været en tur rundt i det moderne Ringkøbing for at se, hvordan Jesper Malers gamle by ser ud i 2011.

Lad os starte med at ankomme fra søsiden. Måske ikke så almindeligt i 2011, men som det fremgår af Jesper Malers prospekt, var Ringkøbing engang en rigtig søfartsby. Forskellene på de to billeder er flere end lighederne. Havnen blev først bygget i 1905, så på Jesper Malers tid lå handelsskibene på red, og varerne blev transporteret til og fra stranden i små føringsbåde.

Vi går i land. Fra havnen går vi ind i byen gennem Vester Strandgade, hvor Jesper Maler har været forbi med tegneblokken. Dengang var det nok rebslager Fischer, der betalte. I hvert fald optræder både han selv, hans familie, hans gæster og hans besætning på billedet. I dag er ikke kun hestevognen blevet til en Peugeot 306; også de gamle bindingsværkshuse er væk, afløst af bygninger fra årtierne omkring 1900. Men for enden af gaden genkender vi Hotel Ringkøbing på begge billeder.

Turen fortsætter op til Torvet, hvor vi når til et af de Jesper Maler-motiver, der er sværest at placere i 2011. Konsul A.C. Husteds statelige gård på Torvets sydvestlige hjørne er væk. Grunden blev ryddet i bilens guldalder, da der skulle gives plads for en udvidelse af vejen mod Søndervig.

Vi har endnu et billede af Torvet i Jesper Malers streg, nemlig Berthel Kolbyes store grundmurede købmansgård på hjørnet af Grønnegade. Som på Torvets sydvestlige hjørne er også denne bygning på det sydøstlige væk. Jesper Maler snyder lidt. På hans billeder ligner Ringkøbings gamle centrum en renæssancestad med brede gader. Sandheden var en anden, og da bilerne skulle frem i 1950'erne, måtte den gamle købmansgård væk. Igen er det kun takket være Hotel Ringkøbing, vi kan se, at vi er på samme sted.

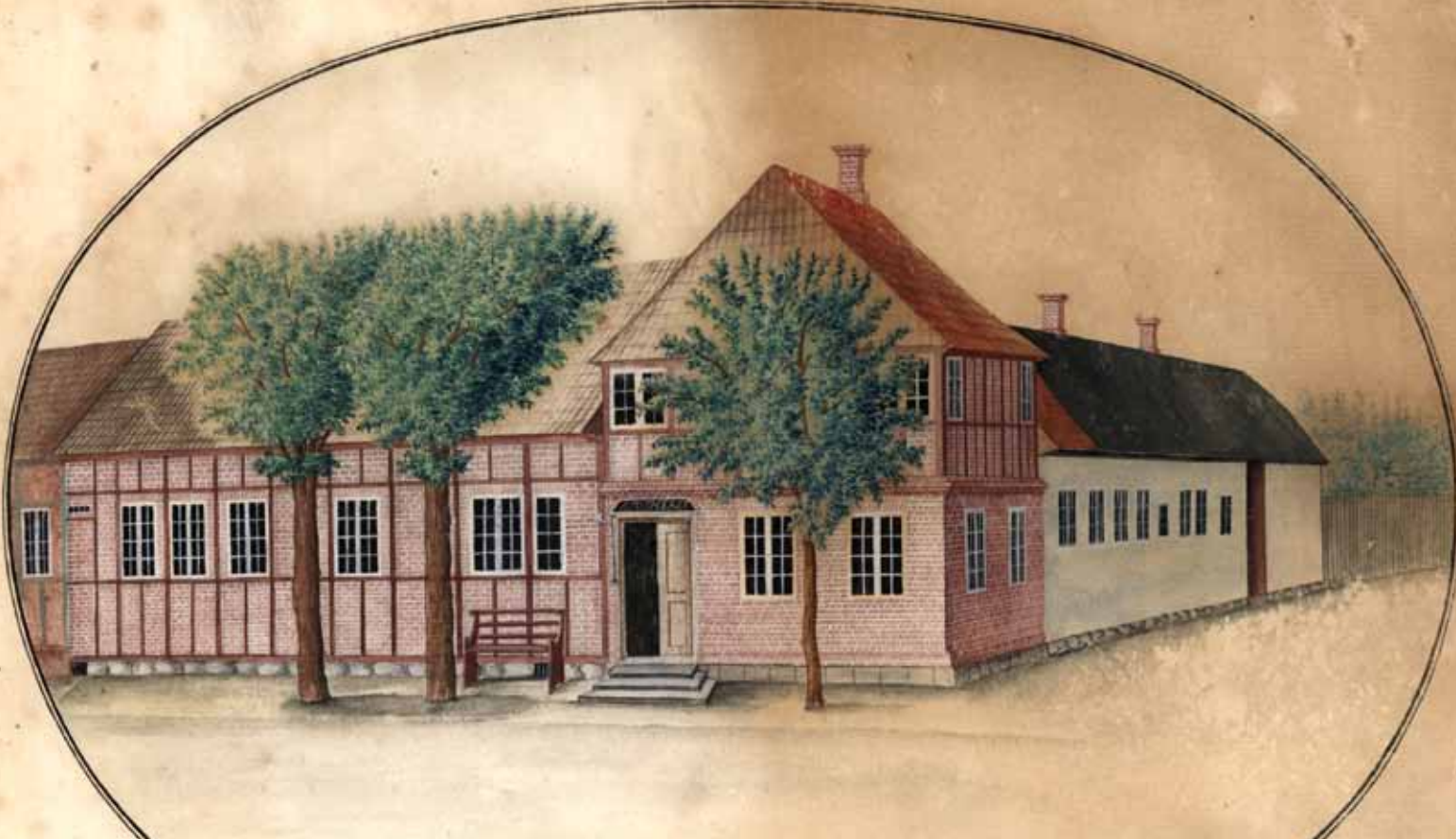
Fra Torvet går vi op i den nordlige udkant af det gamle Ringkøbing. På hjørnet af Østergade og Nørregade finder vi det eneste af Jesper Malers motiver, der til forveksling ligner sig selv. På Jesper Malers tid tilhørte denne købmandsgård konsul Chr. Husted. I dag kender rigtige ringkøbingensere den som 'Den gamle købmandsgård' eller, hvis de er endnu mere rigtige ringkøbingensere, som 'Morten Madsen' efter den sidste købmand i ejendommen, der drev forretning indtil 1994.

Konsul Chr. Husted må have været begejstret for Jesper Malers streg. I hvert fald er også dette og det næste billede gengivelser af 'Den gamle købmandsgård', først fra gårdspladsen og dernæst fra nordsiden. Og sikken et leben Jesper Maler giver os. Ingen tvivl om, at Hustedes forretning skulle tage sig travl ud. I dag er alt forandret. Ikke bare er hestevognene væk, også bindingsværkløgen er forsvundet, og der er blevet plads til biler og cykler.

Chr. Hustedts købmandsgård lå i byens udkant, så han kunne græsse sine kreaturer umiddelbart bag gården. Så let var det ikke for alle borgere. Vi må forestille os et helt optog hver morgen, når byens kvæg blev gennet ud på bymarken, og et tilsvarende, når de skulle ind igen. I dag er der selvfølgelig ikke længere fredelige køer på græs bag den gamle købmandsgård. Den ligger jo midt inde i byen.

Vi slutter vores lille byvandring på hjørnet af Østergade og Algade, hvor Johan Leonhard Broager havde fået bygget første sal på sit apotek og bestilte Jesper Maler til at tegne ejendommen. Men alt, hvad der er nyt, bliver gammelt, og i 1863 blev apoteket nyopført.

Fra det gamle apotek er der få meter til Ringkøbing Museum, så vi slutter selvfølgelig af med at se den nye udstilling 'Vestjyllands lille hovedstad' og i øvrigt kan vi også købe Jens Aarup Jensens bog 'Jesper Malers Ringkøbing', der er grundlaget for denne lille byvandring.

Forfatterne kan kontaktes på
Chlotte C.K. Mehlsen: chlotte.catherina@gmail.com
Christian Ringskou: cr@levendehistorie.dk

